GAZETA KRAKOWSKA

Nro 38.

Z KRAKOWA DNIA 12 MAIA 1822 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Petersburga d. 6 Kwietnia d. k.

Przybył już do Kronstadt okręt z owocami, co się ieszcze od czasu założenia Petersburga nigdy tak wcześnie nie zdarzyło.

Znana Pani Krüdener osiadła na wsi 8 wiorst od tuteyszey stolicy, a gdy się drogi poprawią, oddali się zupełnie z okolic naszych.

Niedawno (wyraża Gazeta Berlińska) zbankrutowało tu kilku kupców. Jeden zadłużył się 2 milliony 110,000 rubli, drugi million 200,000 rubli, trzeci 800,000 rubli, i t. d. Że zaś podług praw kraiowych, towary dane w kommis należą do massy upadłości, zagraniczni więc kupcy wielką przez to szkodę poniosą.

Kałmucy (pisze Gazeta Pruska Stanu) maią podług spisu 75,000 wielbłądów, 300,000 koni, 200,000 krów, a million owiec i kóz. Że zaś przesąd nie pozwala im podawać rzetelnie liczby bydła swego, powyższy więc rachunek iest za mały. Zwyczay tameczny zabiiania wilków batem, przekonywa naylepiey o szybkości i wytrwałości ich koni. Pędzony wilk ubiega galopem 14 do 15 mil Niemieckich, lub więcey ieszcze, a niezmordowany strzelec goni go nie odmieniaiąc konia. Wszystkie piosnki Kałmuków są smutne, oprócz iedney, zwaney Sawardin, ktora się śpiewa podczas tańców. Wieczorem opowiadaią sobie bayki. Z iednakową zawsze ciekawością słuchaią ich sto razy powtarzanych. Przy stepach Wołgi utrzymuią na granicy pewną liczbę woyska, przeciw Kirgysom. Zaufani w potężney opiece Rossyyskiey, odwykli od woyny i stali się spokoynemi pasterzami. Podczas ostatniey woyny z Francyią, wtedy tylko okazali dawne męztwo przodków swoich pod dowództwem Ajuk Chana i Dunduk-Ambo, gdy byli pomieszani z Kozakami; a wszelako lubią się chełpić. I tak, dziś ieszcze mówią o postrachu mieszkańców, gdy w siedmioletniey woynie iedli poległych na pobojowisku kamratów, i o trwodze, iaką wielbłady ich rykiem swoim w jeździe Francuzkiey sprawiły. Kałmucy są bardzo użytecznemi Rossyi przez chowanie bydła. Suchą trawą z kilkukroć sto tysięcy dziesiatyn (przeszło 4 mil. miary Berlińskiey) gruntu piaszczystego, nie maiącego prawie wody, i upałem słonecznym spieczonego, pasą blisko 3 milliony sztuk bydła, a tym sposobem puste stepy zamieniaią w oborę całey Rossyi. Prowadzą znaczny handel skórami, łoiem, puśni

i futrami, a za przedane bydło i wełnę, biorą corok blisko półtora milliona rubli.

Z *Paryża d. 24 Kwietnia.*

Xięztwo Duńscy opuszczą d. 6 Maia miasto nasze, a d. 11 staną w Londynie.

Hrabiowie Woronzów oyciec i syn wyiechali z Paryża; pierwszy do Londynu, a drugi do Petersburga, czyli iak niektórzy sądzą, prosto do obozu Rossyyskiego.

Zapewniaią, że P. Zea posłał swoiego Sekretarza Williams do Londynu z pismem do Ministra Margr. Londonderry względem uznania Rzeplitey Kolumbiyskiey przez Angliią.

W wczorayszym Monitorze znayduie się list Ministra wojennego Xcia Belluny do Pułkownika 17go pułku P. de Fonteniiles, stoiącego w St. Omer, w którym chwali go, że officerowie iego pułku odrzucili namowy należenia do taynego związku. "Dotąd (wyraża Minister w tym liście) ludzie nienawidzący dobro oyczyzny spiskowali potaiemnie; teraz staią się śmielszemi i odważaią się officerów wciągać do buntu." — Tenże Minister doniósł pod d. 8 prefektom, że obrachunek zaległości woyskowych został iuż ukończony, i że skarb spłaca te zaległości z prowizyią od 5 Maia 1816.

Kommissyia do zakupu państwa Chambord dla Xcia Bordeaux wezwała także Damy Francuzkie do przyłożenia się do tego celu.

Onegday rozchodziła się na giełdzie tuteyszey pogłoska, że między Rossyią, Austryią i Angliią za zgodą Pruss zawarta została umowa, mocą którey dostaną się Multany i Wołoszczyzna Rossyi, Serwiia, Bośnia i część Albanii Austryi, a niektóre porty Archipelagu Anglii.

P. Barginat w Grenoblu wydał pisemko: "Bóg tak chce, czyli moralne i polityczne uwagi o przypuszczeniu Greków do prawa niepodległości."

Dziennik Gwiazda zapewnia, iż pomiędzy papierami uwięzionego w departamencie Oasy człowieka znaleziono list, który wyraża: iż podpalania ciągnąć się muszą aż do przyszłych obiorów.

Kawaler i Wielki Rabin Cologna, prezes środkowey synagogi Jzraelitów, posłał Xciu Orleanu mowę w ięzyku Francuzkim, którą miał przy otworzeniu nowey bóżnicy, wraz z wierszem hebrayskim na tę okoliczność napisanym. Xże posłał mu za to 300 Fr. dla podziału pomiędzy ubogich Jzraelitów.

Z Usselle, w departamencie Correze, piszą, że d. 9 oddalony ze służby woyskowey, nazwiskiem Queyiaux, przechodził się po rynku w trzechkolorowey kokardzie, i został zaraz uwięziony.

W okolicy Tuluzy tak wielka panuie susza, iż d. 14 b. m. rozpoczęto tam 40togodzinne nabożeństwo o uproszenie o deszcz.

Dziennik Sporów donosi z Frankfortu: "Powiedzieć tylko z pewnością możemy, iż pytanie względem woyny lub pokoiu dopóty zawieszone zostaie, póki Rossyia, Austryia i Angliia nie porozumią się względem planu, który zaspokoiłby wszystkie interessa; rozwiązanie bardzo trudne i kilka miesięcy czasu wymagaiące. Wszystkie dotychczasowe wiadomości o tym planie są zawczesne lub zmyślone."

Jeden z członków izby Deputowanych, który niedawno w publicznym domu grów 30,000 Fr. przegrał, otrzymał w wielkim tygodniu od pewnego Ducho-

wnego list, w którym mu donosi, że powyższą summę wygrało z niego podstępnie 6 graczów, i że ieden z nich wyznał to przy spowiedzi i złożył w iego ręce przypadłą na niego część 6000 Fr. które zechce odebrać.

Podług listu z Korfu (zapewne tu pisanego) wyspy Jońskie powstać miały przeciw Anglii.

Z Londynu d. 23 Kwietnia.

W nizszey izbie Parlamentu P. Newport mówił wczoray o teraźnieyszym stanie Irlandyi i pomiędzy przyczynami teraźnieyszych zaburzeń wymienił nieobecność bogatych właścicielów, ktorzy powiększey części w Anglii lub za granicą żyią, przeciążenie podatkami i dziesięcinami. Nakoniec wniósł adres do Króla, aby rząd podał Parlamentowi dogodnieysze środki do załatwienia rzeczy, niżeli dotychczasowe. — P. Goulburn zapewnił, iż Ministrowie trudnią się oddawna ulepszeniem stanu Irlandyi, ale ich środki nie doszły ieszcze do tey doyrzałości, aby mogły bydź Parlamentowi podane. P. Grant odmalował smutny stan wieśniaków Irlandskich, który ich do rozpaczy przywiódł. P. Ellis, reprezentant miasta Dublina, obwiniał Xięży Katolickich, iż oni potaiemnie podniecaią lud przeciw Protestantom. P. Plunkett zaprzeczał, iakoby tam powstawano przeciw Protestantom, i dowodził, że Xięża Katoliccy staraią się wszystkiemi sposobami utrzymać spokoyność. Zaburzenia maią tam inną przyczynę; hersztowie buntu nie oszczędzaią ani Protestantów, ani Katolików i staraią się zbogacić. — Propozycyia P. Newport została bez głosowania odrzuconą.

Dziś o godzinie 7 zrana dzwony po wszystkich kościołach zapowiedziały uroczystość urodzin Króla Jerzego 4go. O godzinie 9 Xże Jorku odbył z kilku pułkami jazdy i piechoty na Hyde-Park popis. O godzinie 1 zpołudnia wystrzały z dział oznaymiły o zaczętey w Buckinghamhouse wielkiey gali, gdzie J. K. M. otoczony swoią Rodziną, Dworem i Ministrami przyymował życzenia. W wieczór było miasto oświecone.

W niedzielę odbyła się w wydziale spraw zagranicznych wielka rada, na którey znaydowali się wszyscy Ministrowie.

Mieszkańcy Ramsgate chcą na uwiecznienie pamiątki odwiedzin w r. z. przez Króla, wystawić granitową piramidę na 50 stóp wysoką.

Podług doniesień z przylądka Dobrey Nadziei pod d. 10 Lutego Gubernator tamteyszy, Lord Sommerset, z powodu nieurodzaiu zniżył cło do 10 miesięcy od 10 do 3 od sta od przywozu zagranicznego zboża.

Gazeta Times wnosi zdąt nadzieię utrzymania pokoiu, że iak słychać, Poseł Angielski, Lord Strangford, iest teraz głównym pośrednikiem, ponieważ Dywan w ostatniey swey nocie zarzuca Dworowi Wiedeńskiemu, iż sprzyia Rossyyskiemu.

Nadeszłe dziś z stałego lądu listy donoszą o utrzymaniu pokoiu.

W Bedford na wezwanie Xcia Bedford i innych znakomitych mężów odbyło się d. 20 b. m. zgromadzenie względem roformy parlamentu.

Gazeta Morning-Chronicle pisze: "Zapewnić możemy, iż P. Gordon opuścił tylko Grecyią za wyraźnem zezwoleniem, dla poratowania zdrowia swoiego. Nie opuścił iey z niechęci, uwa-

ła się owszem zawsze iako w iey służbie będący i pragnie przykładać się do iey oswobodzenia."

Marszałek Beresford (dawniey w służbie Portugalskiey będący) który od 3 lat prawie mieszkał we Francyi w okolicach Rennes, iest tu powołany i obiąć ma dowództwo nad 20totysiącznym korpusem, który zdaie się bydź do zagraniczney służby przeznaczonym.

Pomiędzy osobami, które Królowi w tegoroczniey podróży na stały ląd towarzyszyć maią, wymieniaią także Damy Conyngham i Londonderry.

Wyznaczona kommissyia w Kongressie Ziednoczonych Stanów do roztrząśnienia poselstwa Prezydenta względem uznania niepodległości byłych Hiszpańskich osad, wniosła, aby upoważnić do tego Prezydenta i wyznaczyć mu 100,000 dolarów, iżby przez poselstwa mógł to niebawnie do skutku doprowadzić.

Rzeczpospolita Kolumbiyska dozwoliła wszystkim cudzoziemcom bez różnicy religii osiadać w kraiach swoich.

Woyska Portugalskie odpłynęły nakoniec d. 16 Marca z Rio-Janeiro do Europy.

Z Lizbony d. 25 Marca.

Wyznaczona przez Stany kommissyia do roztrząśnienia oświadczenia prowincyi S Pawła (w Brazylii) zdała d. 18 b. m. sprawę w treści następuiacey:

"Użalania się Brazyliianów są niesłuszne: Konstytucyia nadaie Brazyliyskim mieszkańcom równie iak Portugalskim prawa. Jeżeli Brazyliyscy deputowani nie zasiadaią ieszcze w Stanach, iest to winą samychże Brazyliianów, że ich na dwa wezwania ieszcze nie obrali. Zły stan Brazyliyskiego skarbu nie dozwala w tey chwili utrzymywać tam osobnego Dworu, zreszta potrzebą iest, aby Królewic Następca tronu mieszkał w Europeyskim mieście dla nastąpić moiących ważnych układów. Stany pragną iednak aby Królewic pozostał w Rio-Janeiro aż do ogólnego urządzenia Brazylii. Stany oznaymuią Brazyliianom, iż gotowemi są do zezwolenia na wszelkie zmiany, jakich poiednoczenie obu kraiów wymagać może, iak naprzykład: ustanowienie środkowych rejencyy w Brazylii i oddzielenie skarbu. Aże Brazyliianie uznali zasadę wolności Portugalskiey Monarchii, przeto ulegaią uchwałom Stanów. Zadna prowincyia nie może mieć prawa sprzeciwiania się naywyższey narodowey władzy. Skoro konstytucyia ukończoną zostanie, zastanowią się Stany nad życzeniami Brazyliianów i dołączą ie w dodatkowych artykułach do konstytucyi. — Zdanie to oddane ieszcze raz zostało pod roztrząśnienie nowey kommissyi.

Wiadomo, że mieszkańcy nadbrzeża Angola (w niższey Gwinei) od r. 1578 uznaią zwierzchnictwo Portugalii; teraz tymczasowa rządowa tamteysza junta doniosła Stanom o rozpoczęciu swoiego urzędowania, o zaprzysiężeniu konstytucyi i o rozpoczętem obraniu deputowanych do Stanów.

Z Bilbao d. 10 Kwietnia.

Merino żyie wprawdzie fizycznie, ale umarł moralnie, ponieważ niema żadnych więcey stronników i błąka się sam pomiędzy górami.

Zbiegowie Francuzcy odebrali rozkaz, aby udali się w głąb kraiu, lecz przez Kapitana Nantil podali przeciw temu przełożenie prefektowi Tolosy. PP. Foure i Dupuis z Nantu, którzy uwięzio-

nemi bydź mieli, udali się do rzęczonego prefekta i wolno tu powrócili. Przybył tu także z Anglii Laverderie, a spodziewany ieszcze iest Pułkownik Duvergier.

Z *Madrytu d.* 11 *Kwietnia.*

Ogłoszone tu teraz zostały następuiące artykuły podanego Stanom planu względem przywrócenia stosunków między Hiszpanią i iey osadami w południowey Ameryce:

1) Stany uznaią niepodległość prowincyy w obu częściach Hiszpańskiey Ameryki, gdzie iest istotnie zaprowadzoną.

2) Od dnia ogłoszenia ninieyszego oświądczenia ustać maią kroki nieprzyiacielskie na lądzie i na wodzie.

3) Od tegoż dnia zachodzić maią zupełny pokóy, zgoda i braterskie stosunki pomiędzy rodowitemi Amerykanami i Hiszpanami, tudzież wieczny i niezmienny związek pomiędzy rządami obu półkrężów.

4) Hiszpanie i Amerykanie w Hiszpanii używać maią takich samych praw i opieki, iakie ustawy rodakom obu krajów zapewniaią.

5) Przez oddzielne układy ułożone bydź maią handlowe traktaty pomiędzy obiema kraiami, i aż do tey chwili stosunki handlowe zostawać będą na stopie iak były w r. 18.7 urządzone, co do zagranicznych towarów i płodów, które na Hiszpańskich okrętach wprowadzać dozwolonemi były. Co zaś do Hiszpańskich towarów, rzeczy i płodów, te maią bydź bez opłaty cła do Ameryki wprowadzane. Amerykańskie płody na Hiszpańskich okrętach do Hiszpanii przywożone takiegoż używać będą dobrodzieystwa.

6) Rząd, iak tylko będzie można naydrędzy wyszle zręcznych kommissarzów do różnych władz Amerykańskich, ażeby w iak nayprędszym czasie dobre porozumienie przywróconem zostało. Rzeczeni kommissarze donosić maią rządowi o wypadkach swoiego poselstwa, iako też podawać mniemania swoie o tem, co widzieli i słyszeli, a rząd poda takowe pod rozwagę Stanów.

7 i 8) Mieszkaiący w Ameryce Hiszpanie z prawem lub bez prawa obywatelskiego, mieć maią wolność, ieżeli zechcą, powrócić z swoiemi rodzinami i maiątkami do Hiszpanii. Toż prawo służy i Amerykanom mieszkaiącym w Hiszpanii i na iey wyspach.

9) Rząd zawrze osobny traktat względem subsidiów, które każdy rząd Amerykański przez pewną lat liczbę płacić będzie obowiązany. Takowy traktat równie iak handlowy musi bydź przed zatwierdzeniem przez Stany przyięty.

10) Amerykańskie rządy zwrocą wszelką własność Hiszpanom podczas woyny przez odwet zaiętą. Wyiąwszy tylko poczynione na morzach zdobycze.

11) Rząd Hiszpański żądać będzie oddania sobie niektórych punktów w zakład dotrzymania traktatów.

12) Woyska Hiszpańskie znayduiące się teraz w Ameryce i zbywaiące od osadzenia w poprzedzaiącym artykule warowanych punktów, maią bydź kosztem rządów Amerykańskich do Hiszpanii odesłane.

13) Znayduiący się teraz w Ameryce Hiszpańscy urzędnicy, mogą ieżeli zechcą tam pozostać, a życzący sobie do Europy powrocić maią bydź kosztem prowincyy odesłanemi.

14) Z wszystkich Amerykańskich i

Hiszpańskich kraiów utworzona bydź ma federacyia pod nazwiskiem: Hiszpańsko-Amerykańskiey federacyi, na którey czele znaydować się będzie nasz Monarcha Ferdynand VII. z prawem następstwa wedle przepisów konstytucyi.

15) We dwoch latach lub prędzey, ieżeli można zebrać się w Madrycie ma fedaracyyny kongres, składaiący się z reprezentantów Hiszpańskich i Amerykańskich rządów. Na tem kongressie będzie rzecz o dobru federacyi, bez naruszenia iednak szczegółowych konstytucyy każdego kraiu.

Te artykuły podane zostały Stanom d. 27 Stycznia przez wyznaczoną do tego kommissyią, a d. 28 i 30 roztrząsany był cały plan rzeczoney kommissyi. Na posiedzeniu d. 30 Minister spraw zamorskich uczynił uwagę, iż umieszczony przez kommissyią wyraz: niepodległości, sprzeciwia się konstytucyi i Stany nie maią mocy względem tego stanowić. Na posiedzeniu d. 12 Lutego przyięły Stany powyższy plan z następuiącemi dodatkowemi artykułami:

1) Stany oświadczaią, iż tak zwana umowa w Kordowa między Jenerałem O'Donoihu i Naczelnikiem powstańców Nowey Hiszpani Augustynem Iturbide zawarta, iako też wszystkie inne akta i układy względem niepodległości Ameryki przez tego jenerała podpisane, nie obowięzuią rządu Hiszpańskiego i iego poddanych, są nieprawne i żadney nie maiące mocy.

2) Rząd Hiszpański wezwany iest, aby przez oświadczenie oznaymił przyiacielskim narodom, że naród Hiszpański cząstkowe lub całkowite uznanie niepodległości prowincyy Hiszpańskiey Ameryki uważać będzie za zgwałcenie traktatów, dopóki zachodzące pomiędzy niemi i macierzystym kraiem spory zakończone nie zostaną. Rząd dodać ma do tego oświadczenia, iż Hiszpania nie zrzekła się wcale praw swoich do wzmiankowanych prowincyy.

3) Rząd dołożyć ma starania, ażeby ile możności nayspiesznie wszystkiemi zostały punkta, które utrzymuią związek z Metropoliią.

Nad zgromadzaiącym się pod Pirenami Hiszpańskim korpusem powierzone iest dowództwo Jenerałowi Balasteros.

Jenerał Lopez Banos powrócił do główney swoiey kwatery St. Sebastian, lecz zaraz nazaiutrz odebrał przez gońca rozkaz, aby udał się napowrót do Pampelony i tam do dalszego rozkazu bawił.

Z Gibraltaru d. 18 *Marca.*

Cesarz Marokański nakazał gubernatorowi Tangeru, aby wszystkie Szwedzkie lub Norwegskie okręty, które tam przybędą, przyymował iak naylepiey i wszystkiego czego potrzebować będą dostarczał im bez opłaty cła. Widać więc, że Cesarz niemiał żadnych nieprzyiaznych myśli względem Szwecyi, ale tylko urazę do osoby konsula.

Z Korfu d. 12 *Marca.*

Eskadra Grecka, która znayduie się teraz w wodach Jońskich, składa się z 59 wielkich zbroynych statków.

W środkowey Albanii, gdzie dotąd panowała spokoyność, nastąpić miało powszechne powstanie.

Słychać, iż Odysseusz odniósł znowu znaczne korzyści nad Turkami.

Od granic Multan d. 10 *Kwietnia.*

Z Bessarabii piszą, że Rossyyska Donaiowa flottylla odpłynęła z pod Jsmaelowa i stanęła pod Reni na uyściu Prutu do Dunaiu. Nad Prut na-

deyść także miały do różnych mieysc pontony Rossyyskie.

Z *Tryiestu d.* 20 *Kwietnia.*

Demetry Jpsylanty iest nietylko naczelnym wodzem woyska, ale także prezesem narodowego senatu i poiedyńczego prowincyionalnego w Morei. Ostatni składa się z 24 członków, to iest tylu, na ile powiatów podzielona iest Morea.

Narodowe zgromadzenie w Epidauros ogłaszaiąc nową dla Grecyi konstytucyią, wydało następuiące oświadczenie:

"Hellenìści! Od 4 wieków uciska nas twarde i sromotne iarzmo Azyiatyckich barbarzyńców; oddawna czuliśmy głębokie nasze poniżenie; ale niezbędna potrzeba zmuszała nas do znoszenia cierpliwie naszego przeznaczenia. Wszelako iako potomkowie naypolerownieyszego i nayobyczaynieyszego w świecie ludu, którego dzieie wszędzie ludzi do wysokich uczuciów i wielkich czynów pobudzaią, iako współcześni nayoświeceńszych i naypolerownieyszych ludów teraźnieyszych czasów, i iako naczni widze dobrego bytu i szczęśliwości, których ludzie pod bobroczynną tarczą prawych i dobroczynnych rządów ciągle używaią, nie mogliśmy nakoniec znieść dłużey aż do zuchwałości posuwaney przez Ottomanów tyranii, która coraz bardziey powiększaiąc nasze dręczenia, wolą swoią za naywyższe prawo głosząc, z dzikością nie do opisania z nami postępowała. Zobaczyliśmy się zatem zmuszonemi nim czas nadszedł, w którym tyran postanowił bardziey ieszcze zwiększyć nasze więzy, wziąść się do oręża, dla wybicia się z obuzdaiącey niewoli, iakiey niema przykładu. Dalekiemi więc iesteśmy, aby walka nasza przeciw Turkom opierała się na demagogicznych lub rewolucyynych zasadach; iest ona woyną uciśnionego ludu przeciw uciemiężcom; iest woyną świętą, zmierzaiącą iedynie do uzyskania wszystkiem istotom ludzkim od natury zarówno udzielonych praw istnienia, osobistego bezpieczeństwa, własności, uczestnictwa społecznego i czci Bożey, których teraz pod iakim bądź rządem wszystkie ludy używaią, a nam nietylko ie uciemiężcy nasi wydarli, ale nawet czucie ich w sercach naszych przytłumić chcieli. Mnieyże mieć mamy prawa od innych ludów do używania tych odwiecznych i wrodzonych swobód? lub iesteśmy od natury iako podleyszey klassy ludzie do wieczney niewoli przeznaczonemi? Lecz nie: prawa, które natura głęboko w sercu człowieka wyryła, 3 lub 4, a nawet tysiąca wieków niewola zatrzeć niepotrafi; a ieżeli uda się czasem gwałtowi one na czas przytłumić, tedy podobnymże gwałtem odzyskanemi bydź mogą. Te święte prawa zawsze tkwiły w sercach Greków, i ile razy podała się sposobność starali się one odzyskać. Takiemi powodowani zasadami i szczerą chęcią należenia, iako bracia do wielkiey Europeyskiey chrześciiańskiey społeczności, rozpoczęliśmy tę nową przeciw Turkom woynę, albo raczey cząstkowe dawniey nasze walki zamieniliśmy na ogólną woynę, z tem niezmiennem postanowieniem, albo dopiąć celu naszego istnienia, albo zginąć od razu, ponieważ nieznośnem byłoby dla nas, iako potomków sławnego niegdy ludu żyć w zwierzęcey niewoli, która prędzey lub poźniey zupełnem wytępieniem nam zagrażała. Upłynęło iuż 10

miesięcy iak rozpoczęliśmy chwalebny zawód naszego oswobodzenia; podobało się Naywyższey Opatrzności pobłogosławić naszem usiłowaniom, chociaż do wymagaiącego tak wielkich ofiar przedsięwzięcia nie byliśmy przygotowanemi. Oręż nasz odniosł kilkakrotne zwycięztwa; ale też doznał i klęsk. W ciągu naszych przedsięwzięć doznaliśmy wielu przeszkod tam, gdzie powinnismy byli doznać tylko pomocy, i do usunięcia ich dokładamy nieustanney staranności. Nikogo zatem dziwić niepowinno, że do tego czasu odwlekliśmy polityczne urządzenie naszey oyczyzny, i dotąd w oczach polerowney Europy nieogłosiliśmy się niepodległym ludem. Niepodobna było wcześniey o politycznem istnieniu pomyśleć, bo należało wprzód fizyczne zapewnić. Ale gdy zwolna wiele naywiększych przeszkod uprzątnionych zostało, czuć się także dała potrzeba lepszego porządku, i nastąpiły urządzenia poiedynczych kraiów, z których składała się tymczasowo nasza oyczyzna, to iest z wschodniego lądu Grecyi, zachodniego w Pelopenesie i wysp. Lecz nie wypadało pozostać przy tych poiedynczych urządzeniach, które więcey tyczyły się mieyscowych stosunków, niżeli ogółu, ale musieliśmy zwrocić naszą uwagę na zaprowadzenie tymczasowego na wszystkie części Grecyi tak w wewnętrznych, iako i zewnętrznych stosunkach rozciągaiącego się rządu. Tym końcem zwołane zostało do tuteyszego miasta powszechne narodowe zgromadzenie pełnomocników wszystkich części Grecyi, którzy po rozważnem zastanowieniu się ustanowili dla całey Grecyi tymczasową konstytucyią, którey wszyscy mieszkańcy Grecyi iako zasadzoney na życzeniach narodu i odwieczney zasadzie sprawiedliwości podlegać obowiązanemi są. Podzieloną ona iest na wzór innych celnieyszych konstytucyy na trzy władze prawodawczą, wykonawczą i sądowniczą. Zgromadzenie narodowe ogłaszaiąc wszystkim Grekom uchwaloną konstytucyią, zaleca im przy swoim rozeyściu się posłuszeństwo ustanowionem przez nię władzom. Grecy! wyrzekliście niedawno stale, iż niechcecie żyć w niewoli, i zobaczyliście uciekaiącego z ziemi waszey tyrana! Lecz zupełna tylko pomiędzy nami iedność i nieograniczone posłuszeństwo ustawom ustalić zdołaią naszą niepodległość. Oby Boska Opatrzność rządzących i rządzonych i cały lud Grecki światłem nieograniczoney swey mądrości obdarzyła, abysmy poznaiąc prawdziwe nasze korzyści, przez wzaiemne rady i posłuszeństwo szczęście wspólney naszey oyczyzny coraz bardziey ustalili i ugruntowali. — Działo się w Epidauros d. 15 Stycznia 1822 roku, a pierwszym oswobodzenia. „

Z Kopenhagi d. 27 Kwietnia.

Angielski Poseł przy Dworze Szwedzkim, Lord Fitzgerald, przeieżdża przez nasze miasto do Londynu. W ciągu tego miesiąca oczekiwany tu iest Królewic Następca tronu w podróży swoiey do Niemiec i ziechać się ma z Królową Matką w Akwisgranie.

Francuzka akademiia umieiętności przyznała Professorowi naszemu Oersted za iego odkrycia w magnetyzmie wielki medal złoty, wartaiący przeszło 3000 Fr.

Tuteyszy jeneralny Rossyyski Konsul otrzymał rozkaz, aby każdą poczętą donosił o przechodzących tędy do Rossyyskich portow okrętach i towarach.

Jak pamięć ludzka zasięgnąć może nigdy burza nie poczyniła tyle szkód iak tey zimy. Rachuią, iż pod rożnemi brzegami Europy zatopiło się do 2000 okrętów i 20.000 ludzi. Pod samemi Brzegami Duńskiemi zatopiło się 250 okrętów i 2500 ludzi.

DODATEK
DO Nro 38.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 12 MAIA 1822 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Wiednia d. 3 Maia.

Dzisieyszy Dostrzegacz Austryiacki zawiera

Z Stambułu d. 10 Kwietnia.

Na końcu zeszłego miesiąca nadeszła tu wiadomość o wyprawie powstańców Greckich przeciw wyspie Scio (Chios) i powstaniu przez to tainteyszych mieszkańców. D. 23 Marca w południowey części tey wyspy niedaleko przylądka St. Elena wysadzili Grecy pod zasłoną 8 brygów 3 do 4000 ludzi, którzy z kilku polowemi działami postąpili zaraz przeciw woyskom Tureckiem. Ostatnie, lubo w mnieyszey liczbie, broniły się mężnie, i wypadek walki był ieszcze wątpliwy, gdy dowiedziano się, że mieszkańcy okolicznych wsiów zbuntowali się przeciw Turkom, którzy zmuszonemi zostali cofnąć się spieszno do miasta, a potem do cytadelli Scio. D. 31 Marca zrobili ztamtąd w 500 ludzi wycieczkę, która po mało znaczących korzyściach ukończyła się znowu ustępem. Powstańcy osadzili miasto 18 i 24 funtowemi działami i będą zapewne chcieli opanować szturmem cytadellę nim osadzie zdążą nadeyśdź posiłki. Jest ona iednak dostatecznie w żywność i ammunicyią opatrzona, i aby nie dostała się w ręce nieprzyiaciela, będzie się zapewne do ostatniego broniła.

Gdy to zdarzenie zaszło przy mającem nastąpić wypłynieniu wielkiey Tureckiey flotty, przeto ściągnąć może na kwitnącą wyspę Scio wielkie nieszczęście. Tuteysi Grecy, a nawet sprzyiaiący powstaniu, naganiaią tę wyprawę iako lekkomyślną i zuchwałą, i usprawiedliwiaią onę tylko iako dywersyią na rzecz Morei. Ułożoną i uskutecznioną bydź miała przez officera rodem z Scio, który służył pod Bonapartem w Egipcie; lecz większem iest podobieństwem, iż na wyspie Samos utworzoną i przez tamteyszych awanturników uskutecznioną została. Wiadomość o tem przedsięwzięciu sprawiła w Smirnie, gdzie od kilku miesiecy zupełna spokoyność panuie, niesłychaną trwogę, i lękać się należy, aby na nowo nie zapaliła fanatyzmu Turków. Tu w Stambule nie pociągnęła za sobą żadnych następności.

Kapitan Basza po prywatnem posłuchaniu u W. Sułtana d. 4 b. m. zawdział zaraz banderę na admiralski okręt, a d. 5 odpłynął ztąd zresztą okrętów, pozdrowiwszy Seray wielu z dział wystrzałami. Flotta iego składa się z 7 liniiowych okrętów, 5 fregat, 5 korwet, kilkunastu

bambardierskich i pomnieyszych okrętów. Uda się naprzód do Gallipoli, dla nabrania wody i sucharów, a ztamtąd, jak się domyślaią, do Tschesmes, dla przybrania do maiącego iuż na okrętach więcey liniowego woyska, potem prosto przeciw Scio. Wszelako są to tylko domysły, które się w krótce wyiaśnią. Pogłoska zaś, iakoby ta flotta przeznaczoną była do wyprawy na morze czarne, znalazła tylko na chwilę wiarę u mniey wiadomych ludzi.

Z Berlina d. 2 Maia.

N. Król utracił naywiernieyszego i naygorliwszego sługę w zmarłym d. 25 z. m. w Wiedniu nadzwyczaynym Pośle i pełnomocnym Ministrze przy Ces. Austryiackim Dworze, Jenerale poruczniku Krusemark. Zmarły przeszedłszy wcześnie z zawodu woyskowego do dyplomatycznego, uczynił kraiowi w nayprzykszeyszych czasach nayważnieysze usługi, i wszędzie, gdzie tylko z powołania swego znaydował się, zasłużył na szacunek, zaufanie i przychylność. Dowodem tego iest Wiedeń, gdzie go śmierć zaskoczyła.

Niedawno urodziła tu żona biednego passamonika dziewczynę, która obu rąk niema; są bowiem zupełnie do ramion przyrośnione. Zresztą nieszczęśliwe to dziecię iest zdrowe.

Utworzone tu i na 15 lat uprzywileiowane zostało towarzystwo assekuracyyne za gradobicie.

Podług nadeszłych tu z Rzymu listów zdrowie Oyca S. nad wszelkie spodziewanie tak nagle się polepszyło, że przeieżdżał się iuż d. 12 Kwietnia. W ulicach, przez które przeieżdżał, cisnął się lud do powozu dla okazania swey radości i otrzymania iego błogosławieństwa. Pius VII. kończy d. 14 Sierpnia 80 lat życia, i iest teraz nayletnieyszym z Monarchów w Europie.

Od brzegów Menu d. 28 Kwietnia.

Z Karlsruhe piszą: Po obradach tegorocznego zgromadzenia Stanów spodziewaią się w całym kraiu nader ważnych wypadków. Obie izby liczą wielu światłych i przychylnych kraiowi mężów. Wiele proiektów do ustaw, które powiększey części wypracowane są przez Referendarza Liebenstein, a mianowicie nowe urządzenie gminów, i ustawa o odpowiedzialności naywyższych urzędników kraiowych, wraz z przepisem postępowania przeciw nim sądowego, iako oparte na zasadach wolney konstytucyi, dobrze przyięte zostały.

Izba Deputowanych Bawarskich trudni się teraz roztrząsaniem opłaty od bydła roboczego, która zaprowadzoną została w mieysce myta drogowego.

Na pismo rozwięzuiące pytanie: Jakim sposobem nastąpić ma przyszły obiór Papieża? wyznaczył taiący swoie nazwizko 20 czer. zł. nagrody. Pisma w tey mierze złożone bydź maią w xięgarni Heedersch w Rottweil w przeciągu 6 miesięcy, których trzey uczeni Katoliccy Duchowni ocenią wartość.

W kraiu Badeńskim wyznaczona została nagroda 100 czer. zł. za wynalezienie machiny, za pomocą którey ieden człowiek oczyściłby w iednym dniu tyle złota z piasku, ile dotąd 3 ludzi.

Przodkuiący Kanton Zurich zwołał okólnikiem do kantonów Seym ligi na 1 Lipca do tego miasta. — We wyższych Włoszech i Piemoncie zimny wiatr północny zrządził od 1go Kwietnia mocne mrozy, przez które nietylko winne pniaki i drzewa owocowe, ale i morwowe, uszkodzone zostały, tak, iż w

tym roku spodziewać się nie można obfitego zbioru iedwabiu i cena iego znacznie się podniesie.

TEATR NARODOWY.

We Czwartek, to iest dnia 16 Maia 1822, na benefis Ignacego Romanowskiego, dana będzie pierwsza reprezentacyia Krotofili bardzo zabawney w 2 aktach ze Spiewami, oryginalnie wierszem ułożoney, pod napisem: Ali Basza Janiny. — Która poprzedzi wcale nowa Komedya, z francuzkiego przetłomaczona przez A. Żółkowskiego w 1 akcie, pod napisem: Dwie Taiemnice.

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym, Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. — Podaie do publiczney wiadomości, że z Rozporządzenia Senatu Rządzącego z dnia 7 b. m. i r. do L. 1569 Dz: Gł: dochód z paszy Błonia Miasta Krakowa za VIII. Rogatką położonego dotąd attinencyią Folwarku Kameralnego Kawiory byłego, a teraz w oddzielną idącego Dzierżawę w dniu 22 b. m. i r. o godzinie 10 ranney w Wydziale Dochodów Publicznych przez Publiczną licytacyią w trzech-letnią dzierżawę wypuszczony zostanie. Licytacyia zacznie się od ceny pierwszego wywołania Złp. 500. O dalszych warunkach tey licytacyi w Wydziale Dochodów Publicznych każdego czasu dowiedzieć się można. — W Krakowie dnia 9 Maia 1822 r.

Linowski.

Gadomski, S. W.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. — Podaie do wiadomości, iż z mocy Uchwały Senatu Rządzącego z dnia 7 b. m. Nr. 1574 w Biórze Wydziału w dniu 21 b. m. od godziny 10 zrana odbędzie się licytacyia publiczna dzierżawy poboru konsumcyynego żydowskiego w Obwodzie Chrzanów na rok ieden to iest od dnia 1 Czerwca r. b. do końca Maia 1823 od ceny pierwszego wywołania Złp. 8196 rocznie. Vadium wynosi Złp. 820. O warunkach dotychczasowym kontraktem obiętych w Biórze Wydziału wiadomość każdego czasu udzieloną będzie. W Krakowie d. 10 Maia 1822.

Grodzicki.

Gadomski, *S. W.*

Komornik Sądowy wszech Instancyi Rzeplitey Krakowskiey, uwiadomia Szanowną Publiczność, iż d. 14 Maia r. b. o godzinie 10tey ranney w Krakowie przy ulicy Grodzkiey w kamienicy pod L. 26 i 27, to iest w kancellaryi podpisanego, odbędzie się sprzedarz przez publiczną licytacyią w drodze exekucyi sądowey prawnie zaiętych wiele gatunków korali rozmaitey wielkości, zegarków, bindy z perłami, pierścionków i zauszniców złotych brylantami i rubinami wysadzanych, medalów, załusek, łańcuchów także złotych i t. p. kosztowności, które każdego czasu przed licytacyią w Biórze podpisanego widzieć można. — W tymże samym dniu o godzinie 3 z południa w Krakowie przy ulicy Floryiańskiey pod L. 551 odbędzie się licytacyia publiczna komod, stołków, kanap, obrazów i t. p. sprzętów domowych. — Chęć licytowania maiących na oznaczony czas i mieysce z gotowemi zapraszą pieniądzmi. — W Krakowie d. 5 Maia 1822 r.

T. Jarzyński, Kom: Sąd:

W dniu 21 Maia r. b. o godzinie 3 po południu w Krakowie przy ulicy Szewskiey pod L. 328 odbędzie się licytacyia w drodze exekucyi Sadowey ruchomości różnych domowych. — Niemniey w tymże dniu na Wesoły pod L. 226 o godz: 9tey zrana odbędzie się licytacyia na wydzierżawienie roczne Sadu z fruktami. — W Krakowie d. 11 Maia 1822 r.

H. Salomoński, K. S.

Dnia 15 b. m. Maia otwieraią się Łazienki Kąpieli Siarczanych we Wsi Swoszowicach w Galicyi, milę od Krakowa położone. O czem Właściciel tey Wsi

Publiczność zawiadomia, zapewniaiąc wszelką dogodność, iaka w Kąpielach bydź winna. Traktyernia tamże wszystkiego dostarczać będzie za umiarkowaną cenę.

F. Radwański.

W Kancellaryi Ekonomiczney w Tenczynku w dniu 3cim Czerwca r. b. odbywać się będzie licytacyia Karczm do Hrabstwa Tenczyńskiego należących, a to na rok ieden od 1go Lipca 1822 do ostatniego Czerwca 1823 r. Konkurenci o kondycyiach w teyże Kancellaryi będą zainformowanemi, lecz bez Vadium do licytacyi przypuszczonemi nie będą.

Duży miedziany Garniec do palenia Wódki, podług naynowszych układów, tak z wężem iak z wszystkiemi innemi maszynami i rekwizytami do niego należącemi, z nowym dnem ieszcze nie używanym, iest w Krakowie do sprzedania! Gdzie? oznaczy Redakcyia Gazety Krakowskiey.

Z powodu umieszczonego w poprzednich Gazetach Ostrzeżenia przez Józefa Treytlera z niewolony iest podpisany odpowiedzieć: iż gdy Jozef Treytler obiąwszy Dobra Rudno dolne, Dobranowice i Poborowice, Braciom swym działu odmówił, zniewoleni zostali zapozwać go o dział Spadku; w sprawie tey zapadły Wyroki:

Trybunału Cyw: Woj: Krak. dd. 25 Maia 1816 r. spory wszelkie w drodze działu roztrzygaiący; następnie plan działu, stanowczym Wyrokiem Trybunału Cyw: Woj: Krak. dd. 22 Października 1816 r. zatwierdzonym został.

Od Wyroku dd. 25 Maia 1816 r. założył Jozef Treytler Appellacyią, lecz takowa Wyrokiem Sądu Appellacyynego Król: Pols: dd. 24 Marca 1817 r. odrzuconą została.

Rownież od Wyroku stanowczego dział zatwierdzaiącego w Sądzie Iwszey Instancyi d. 22 Października 1816 zapadłego, Jozef Treytler założył Appellacyią, lecz takowa Wyrokami Sądu Appellacyynego Król: Pols: nayprzód zaocznym dd. 18 Kwietnia 1817 r. a potym ocznym dd. 13 Czerwca 1817 r. odrzuconą została.

Z mocy działu Wyrokami prawomocnemi zatwierdzonego pozostał bydź winien Jozef Treytler, podpisanemu 99,000 Złp. Na satysfakcyią tey Wierzytelności przymuszony został podpisany popierać Exekucyią; w tey drodze Dobra Rudno dolne na publiczną licytacyią w Trybunale Cyw: Woj: Krak: wystawione zostały.

Na stanowczey licytacyi w tymże Trybunale Woj: Krak: dd. 11 Października 1817 r. odbytey też Dobra Rudno dolne podpisanemu za Summę 150,000 Złp. przysądzone zostały. Wyrok dziedzictwa wydany i zaintabulowany iest.

Od Wyroku tego, Rudno dolne Jgnacemu Treytlerowi przysądzaiącego Jozef Treytler założył Appellacyią, lecz takowa Wyrokiem Sądu Appellacyynego Król: Pols: dd. 19 Stycznia 1818 odrzuconą została.

Od Wyroku Sądu Appellacyynego tak w Sprawie działowey iako i względem licytacyi Rudna, Jozef Treytler do Sądu Naywyższego Rekursu dotąd niezałożył, lubo termina do odwołania się prawem zakryślone dawno upłynęły; a tak Wyroki te stanowią rzecz osądzoną, iak o tym przekonywa świadectwo Sądu Naywyższego na dniu 9 Czerwca 1818 r. wydane. Następnie Wierzyciele iakiekolwiek prawo rzeczowe do tychże Dóbr Rudno dolne na licytacyi publiczney kupionych maiący, w drodze Klassyfikacyi zapozwanemi niestawaiący prekludowani i plan Klassyfikacyi Wyrokiem prawomocnym Trybunału Cyw: Woj: Krak: dnia 5 Grudnia 1818 r. zapadłym zatwierdzonym został; od Wyroku tego lubo termina prawem zakryślone minęły, żadne odwołanie się z strony Jozefa Treytlera nie nastąpiło. Na zasadzie Wyroku Klassyfikacyinego uregulowana została hipoteka tychże Dóbr i Wierzyciele, ktorzy w Klassyfikacyi użytecznie umieszczeni nie byli, zostali Extabulowani. — Tytuł dziedzictwa podpisanego polega na wyrokach prawomocnych, i Licytacyi Sądowey Wyrokami zatwierdzoney, a nie na dziale. Tytułom takim prawomocnym tabularnym ostrzeżenia do Gazet przez Jozefa Treytlera podane, ubliżać niemogą, bo o tym każdy, kto ma naymnieyszą znaiomość prawa, iest przekonany. — W Krakowie d. 3 Maia 1822 r.

Jgnacy Treytler.